VENDIM
Nr. 169, datë 20.2.2020

PËR SHTRIRJEN, STRUKTURËN, PËRMBAJTJEN, METODOLOGJINË E PËRGATITJES DHE PROCEDURËN E DISKUTIMIT PUBLIK TË PLANEVE TË MENAXHIMIT TË PASURIVE KULTURORE TË PALUAJTSHME

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 3, të nenit 46, të ligjit nr. 27/2018, "Për trashëgiminë kulturore dhe muzetë", me propozimin e ministrit të Kulturës, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Plani i menaxhimit të pasurisë kulturore është dokumenti bazë për menaxhimin efektiv dhe të qëndrueshëm të pasurisë kulturore të paluajtshme.

2. Plani i menaxhimit ka për qëllim planifikimin, bashkërendimin e kompetencave të aktorëve që veprojnë në pasurinë kulturore, si dhe minimizimin e rreziqeve për vlerën kulturore, optimizimin e gëzimin e saj, duke ofruar kushte për akses, informim, ruajtje dhe mbrojtje.

3. Planet e menaxhimit të pasurive kulturore të paluajtshme hartohen me qëllim:

a) propozimin e një modeli efektiv e të qëndrueshëm për menaxhimin e pasurisë kulturore;

b) hartimin e zbatimin e strategjive dhe të udhëzimeve për menaxhimin e vlerave kulturore, bazuar në praktikat më të mira të fushës;

c) administrimin efektiv të burimeve financiare;

ç) përcaktimin e një strukture administrative funksionale me staf të kualifikuar për menaxhimin e pasurisë kulturore.

4. Ministria përgjegjëse për trashëgiminë kulturore dhe/ose në bashkëpunim me institucionet e specializuara harton planet e menaxhimit, proces që drejtohet e bashkërendohet nga Instituti Kombëtar për Trashëgiminë Kulturore (në vijim, IKTK), në përputhje me legjislacionin në fuqi për trashëgiminë kulturore dhe me këtë vendim.

5. Plani i menaxhimit hartohet nga ministria përgjegjëse për trashëgiminë kulturore, me propozim/kërkesë nga partnerë/investitorë/donatorë, pasi partneri/investitori/donatori është dakordësuar më parë me ministrinë përgjegjëse për trashëgiminë kulturore.

6. Për pasuritë kulturore të paluajtshme, në pronësi të subjekteve private apo në administrim të njësisë së vetëqeverisjes vendore, nisma për përgatitjen e planit të menaxhimit u takon këtyre të fundit, të cilët e përcjellin në strukturat përkatëse të ministrisë përgjegjëse për kulturën.

7. Në çdo rast, procesi i përgatitjes së draftit të planit të menaxhimit koordinohet e monitorohet nga IKTK-ja.

II. SHTRIRJA E PLANEVE TË MENAXHIMIT TË PASURIVE KULTURORE TË PALUAJTSHME

1. Plani i menaxhimit konsiston në bashkërendimin në mënyrë efikase të burimeve të pasurisë kulturore në shërbim të përmbushjes së objektivave të planit për mbrojtjen e zhvillimin e qëndrueshëm të saj.

2. Kohëzgjatja e planit të menaxhimit përcaktohet në varësi të objektivave që kërkohen të arrihen nëpërmjet tij. Në çdo rast, kohëzgjatja e një plani menaxhimi nuk mund të jetë më pak se 5 (pesë) vjet.

3. Plani i menaxhimit parashikon përmbushje të objektivave që ndahen në:

a) objektiva afatshkurtër;

b) objektiva afatmesëm;

c) objektiva afatgjatë.

III. STRUKTURA DHE PËRMBAJTJA E PLANIT TË MENAXHIMIT TË PASURISË KULTURORE TË PALUAJTSHME

1. Struktura e planit të menaxhimit përmban, por pa u kufizuar, si më poshtë vijon:

a) përmbledhjen ekzekutive;

b) hyrjen;

c) përshkrimin e pasurisë kulturore;

ç) vlerësimin e vlerave të pasurisë;

d) aspekte të tjera të lidhura me pasurinë;

dh) vizionin, qëllimin e objektivat;

e) administrimin e pasurisë kulturore;

ë) planin e veprimit;

f) zbatimin dhe monitorimin;

g) shtojcat.

2. Përmbajtja e planit të menaxhimit trajton, por pa u kufizuar, çështjet, si më poshtë vijon:

a) përmbledhjen ekzekutive, ku paraqitet shkurtimisht vizioni, qëllimi i planit të menaxhimit, objektivat, përmbajtja, si dhe propozimet e aktivitetet kryesore që parashikohen të kryhen për periudhën kohore të vlefshmërisë së planit;

b) hyrjen, në të cilën paraqitet shkurtimisht nevoja për planin e ri të menaxhimit, metodologjia e përgatitjes, konsultimet e kryera me palët e interesuara, praktikat më të mira, analiza e legjislacionit në fuqi;

c) përshkrimin e hollësishëm të pasurisë kulturore, vlerat, gjendja e konservimit të tyre, karakteristikat, integriteti, autenticiteti, kufijtë, koordinatat gjeografike, të dhëna hartografike, të dhëna vizuale (fotografi ose skica), statusi ligjor që mbron pasurinë kulturore, çështje që lidhen me administrimin dhe udhëzime për adresimin e tyre;

ç) vlerësimin e vlerave kulturore, vlerave të jashtëzakonshme universale (nëse pasuria është pjesë e Listës së Trashëgimisë Botërore të UNESCO-s), vlerave të tjera të natyrave të ndryshme nga ajo kulturore, masat ruajtëse dhe mbrojtëse në funksion të vlerave;

d) aspekte të tjera të lidhura me pasurinë, si aspekte të zhvillimit social-ekonomik të komunitetit në dhe përreth pasurisë, turizmin, infrastrukturën dhe çështje të tjera të lidhura me pasurinë;

dh) vizionin, ku parashtrohet në mënyrë të përmbledhur ruajtja dhe zhvillimi i pasurisë, për një periudhë më të gjatë se afati i planit të menaxhimit në raport me strategjitë kombëtare, qëllimin dhe objektivat;

e) administrimin, ku analizohen në mënyrë të detajuar modelet e mundshme për menaxhimin sa më efikas të pasurisë kulturore të paluajtshme, duke propozuar alternativa zgjidhjeje, ndryshime dhe përmirësime të nevojshme në modelin aktual të administrimit në funksion të ruajtjes e mbrojtjes së autenticitetit dhe integritetit të vlerave kulturore, si edhe mbrojtjen e pasurisë kulturore nga fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësitë e tjera;

ë) planin e veprimit, në të cilin paraqiten të gjitha masat dhe veprimet afatshkurtra, afatmesme dhe afatgjata që duhet të ndërmerren për përmbushjen e objektivave specifikë të planit të menaxhimit, si dhe përdorimin efikas të pasurisë kulturore të paluajtshme;

f) zbatimin e monitorimin, në të cilin përfshihen masat dhe indikatorët për monitorimin e zbatimit të planit të menaxhimit dhe të përmbushjes së objektivave të tij;

g) shtojcat, në të cilat përfshihen dokumente plotësuese apo mbështetëse që lidhen me pasurinë kulturore të paluajtshme, si: harta, akte ligjore e nënligjore në fuqi, plani i biznesit, plani i konservimit, dokumente të tjera, sipas rastit.

IV. METODOLOGJIA E PËRGATITJES SË PLANEVE TË MENAXHIMIT TË PASURIVE KULTURORE TË PALUAJTSHME

1. Metodologjia për përgatitjen e planit të menaxhimit për pasuritë kulturore të paluajtshme synon unifikimin e hapave që kalon përgatitja e planit të menaxhimit, e cila përfshin, por pa u kufizuar, elementet e mëposhtme:

a) Analizën e integruar të pasurisë kulturore të paluajtshme, e cila përmban:

i. të dhënat e terrenit, dhe në rastin e vlerave të tjera të integruara me vlerat kulturore, të dhënat sipas karakteristikave të këtyre vlerave;

ii. analizën e vlerave kulturore, rëndësisë, integritetit, autenticitetit dhe të gjendjes së konservimit;

iii. analizën e vlerave të tjera të integruara me vlerat kulturore;

iv. analizën e kuadrit ligjor dhe institucional;

v. analizën e pikave të forta, dobësitë, mundësitë, kërcënimet e faktorëve që ndikojnë në ruajtjen e integritetit dhe autenticitetin e vlerave.

b) Hartimin e vizionit, i cili përmban:

i. investimin në ruajtjen e vlerave kulturore në funksion të mbrojtjes së integritetit, autenticitetit dhe zhvillimit të qëndrueshëm të komuniteteve;

ii. modelin e administrimit të qenësishëm e funksional;

iii. bashkëpunimin institucional e ndërinstitucional efektiv;

iv. rritjen e kapaciteteve për të gjeneruar të ardhura dhe për të rritur fuqinë përthithëse të fondeve.

c) Planifikimin strategjik, i cili përmban:

i. përcaktimin e objektivave për mbrojtjen e vlerave kulturore dhe sigurimin e përfitimeve për shoqërinë, që duhet të jenë "të zgjuara", specifike, të matshme, të arritshme, të përshtatshme dhe të përcaktuara nga afate kohore;

ii. rezultatet e pritshme dhe treguesit mbi bazën e të cilëve do të matet suksesi ose dështimi i zbatimit të planit të menaxhimit.

ç) Planin e veprimit, i cili përmban:

i. aktivitetet specifike për realizimin e objektivave;

ii. rezultatet e matshme në terma konkretë, duke përcaktuar buxhetin;

iii. institucionet përgjegjëse për zbatimin, afatet kohore dhe burimet e nevojshme për realizimin.

d) Monitorimin e rishikimin e planit të menaxhimit, i cili përmban:

i. monitorimin e zbatimit të planit të menaxhimit;

ii. indikatorët dhe planet e veprimit të përcaktuar në planin e menaxhimit.

2. Plani i menaxhimit, në varësi të specifikës së pasurisë kulturore të paluajtshme, hartohet nga ministria përgjegjëse për trashëgiminë kulturore me mbështetjen e:

a) institucioneve shtetërore të specializuara;

b) subjekteve të kontraktuara nga institucionet shtetërore të specializuara;

c) subjekteve të kontraktuara nga partnerë/investitorë/donatorë të mundshëm.

V. KONSULTIMI PUBLIK

1. Drafti i planit të menaxhimit është objekt i konsultimeve publike me institucione qendrore dhe vendore, grupe interesi të identifikuara dhe partnerë/investitorë/donatorë të mundshëm.

2. Konsultimi publik i draftit të planit të menaxhimit bëhet me grupe të ndryshme interesi, në të cilët duhet të përfshihen, por pa u kufizuar, si më poshtë vijon:

a) subjektet e përfshira në sistemin primar të menaxhimit të pasurisë kulturore (institucionet që kanë në pronësi dhe/ose administrojnë pasuritë kulturore);

b) pronarët e ligjshëm, të njohur brenda pasurisë kulturore;

c) strukturat shtetërore/subjektet që janë burime dytësore për menaxhimin e pasurisë kulturore (p.sh. këshillat vendorë kompetentë për menaxhimin e zonës së mbrojtur, administrata rajonale e zonave të mbrojtura, në rastet kur pasuria kulturore gjendet në zonë të mbrojtur mjedisore, dhe struktura përgjegjëse për pyjet dhe kullotat në bashki, kur pasuria gjendet në fondin pyjor e kullosor);

ç) komuniteti i zonës dhe grupe të tjera të interesuara (biznese, organizata jofitimprurëse apo donatorë të mundshëm).

3. Fazat e diskutimit publik të draftit të planit të menaxhimit përfshijnë:

a) publikimin e projektplanit të menaxhimit në regjistrin elektronik për njoftimet dhe konsultimet publike dhe/ose faqen zyrtare të ministrisë përgjegjëse për trashëgiminë kulturore;

b) diskutimin publik të projektplanit të menaxhimit;

4. Publikimi i projektplanit të menaxhimit në regjistrin elektronik për njoftimet dhe konsultimet publike dhe/ose faqen zyrtare të ministrisë përgjegjëse për trashëgiminë kulturore përfshin këto procedura:

a) ministria përgjegjëse për trashëgiminë kulturore publikon në regjistrin elektronik për njoftimet dhe konsultimet publike dhe/ose në faqen zyrtare të ministrisë përgjegjëse për trashëgiminë kulturore projektplanin e menaxhimit;

b) palët e interesuara kanë të drejtë të dërgojnë në ministrinë përgjegjëse për trashëgiminë kulturore mendimet e rekomandimet e tyre rreth projektit të paraqitur brenda 20 (njëzet) ditëve pune nga publikimi;

c) ministria përgjegjëse për trashëgiminë kulturore shqyrton e vendos mbi mendimet dhe rekomandimet e paraqitura;

ç) plani i menaxhimit shoqërohet me një përmbledhje të rekomandimeve të pranuara dhe, nëse nuk janë pranuar, një përmbledhje të arsyeve për mospranimin e tyre;

d) në rastin e pasurive me rëndësi universale, projektplani i menaxhimit i dërgohet për mendim edhe UNESCO-s.

5. Gjatë periudhës së publikimit sipas pikës 4, të këtij kreu, projektplani i menaxhimit i nënshtrohet diskutimit publik, sipas procedurave të mëposhtme:

a) ministria përgjegjëse për trashëgiminë kulturore u njofton projektplanin e menaxhimit të pasurisë kulturore drejtorive rajonale të trashëgimisë kulturore (në vijim, DRTK) dhe institucioneve kompetente përkatëse, njësisë së vetëqeverisjes vendore të zonës, ku do të zhvillohet plani, si dhe grupeve e palëve të interesuara;

b) DRTK-ja dhe/ose institucionet kompetente përkatëse, që kanë në administrim pasurinë kulturore të paluajtshme, në bashkëpunim me njësinë e vetëqeverisjes vendore në territorin e të cilës ndodhet pasuria, cakton datën e zhvillimit të diskutimit publik dhe njofton grupet apo palët e interesuara dhe komunitetin nëpërmjet afishimit të njoftimit në zonën që preket nga plani;

c) në njoftimin për fillimin e procesit të konsultimit publik përcaktohen afati, vendi dhe mënyra me të cilën palët e interesuara paraqesin ose dërgojnë rekomandimet e tyre, si dhe referenca në faqen zyrtare të internetit të ministrisë, ku është publikuar projektplani i menaxhimit. Njoftimi publikohet edhe në faqen e internetit të ministrisë përgjegjëse për trashëgiminë kulturore;

ç) gjatë zhvillimit të takimit, përfaqësuesi i DRTK-së ose i institucionit kompetent përkatës mban procesverbal, në të cilin pasqyrohen të gjitha diskutimet, mendimet dhe rekomandimet e paraqitura. Listëprezenca firmoset nga të gjithë të pranishmit dhe i bashkëlidhet procesverbalit përkatës;

d) mendimet ose rekomandimet, listëprezenca dhe një kopje e procesverbalit i përcillen ministrisë ose IKTK-së;

dh) në përfundim të procesit, ministria ose IKTK-ja harton një përmbledhje të rekomandimeve të pranuara dhe, në rast të refuzimit të tyre, një përmbledhje të arsyeve të refuzimit.

6. Pas përfundimit të diskutimit publik të projektplanit të menaxhimit, vijohet me miratimin e tij, sipas parashikimeve të nenit 47, të ligjit nr. 27/2018, "Për trashëgiminë kulturore dhe muzetë".

VI. DISPOZITAT E FUNDIT

Ngarkohet ministria përgjegjëse për trashëgiminë kulturore dhe të gjitha institucionet publike për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama